

אשכול יוסף

מאוצרותיו דרבי יוסף זלי סימן טוב שליט"א
מזכר הספרים "כרם יוסף" ו"א"ס פעה"ק ירושלים תובכ"א

למה אחשורוש לא הביא כלי זמר בסעודתו?

יש להקשות שהלא אחשורוש פיאר את סעודתו בכל מכל כל, הושיבם בארמונותיו, מטות זהב וכסף, ושמואל אמר אבן טובה יש בכרכי הים ודרה שמה והושיבה אחשורוש באמצע הסעודה והאירה להם כצהרים, דבי רבי ישמעאל תנא שקרא דרור לכל בעלי סחורה. והשקות בכלי זהב וכלים מכלים שונים שהוציא לפניהם כלי בית המקדש, "ויין מלכות רב" אמר רב מלמד שכל אחד ואחד השקהו יין שגדול הימנו בשנים. והשתיה כדת אין אונס, מלמד שאכילה מרובה משתיה. ולכל אחד ואחד השקהו מייין מדינתו, (מגילה יב. ע"ש), א"כ מדוע לא הביא כלי זמר בסעודתו, דבר העולה בטירתם וסעודתם של כל מלכים ורוזנים?

יישוב ג'

על ידי הנגינה יתעוררו לתשובה

העולם מתרצים שאדרבה היה ירא אחשורוש להביא כלי זמר לסעודתו, כי כבר ידעת שקול הזימרה והנגינה הוא דבר רוחני עד למאד, והטיב להגדירו רבינו הרמב"ן בשער הגמול: "כי כינור וכלי זמר במקדש רמו להשגת המחשבה שהיא נתלית ברוח, ואין בגשמייות דק כמוזיקה, כענין שאמרו קול ודבור ורוח וזהו רוח הקודש", עכ"ל. ומצינו שהנגינה בכוחה להשרות על האדם רוח טהרה כמו שנאמר (מלכים ב' ג' ט"ז) "והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'", ובספרים הקדושים כתבו שהיכל הנגינה סמוך להיכל התשובה, ובספר ישא ברכה (פרשת נשא) כתב בשם האדמו"ר ממאדויץ זצ"ל שלדעתו היכל הנגינה הוא עצמו היכל התשובה.

ועל כן היה ירא אחשורוש פן על ידי הנגינה יתעורר ליבם של ישראל לתשובה שלימה לאביהם שבשמים, וכל מגמתו ומגמת המון הרשע בסעודה זו היתה היפך זה, לכן לא הביא כלי נגינה לסעודתו.

וכבר ידעת שעל ידי הניגון מתעורר לב

יישוב ב'

ישראל יהיו לחוטים אחר הנגינה וימנעו ממאכלות אסורות

הגאון ר' שלמה אלקבץ זצ"ל בספרו מנות הלוי (מגילת אסתר א' ח') כותב ששמע מזקן אחד טעם נפלא בזה, והוא כי הניגון והמוזיקה הוא דבר שיערב לנפש לסיבת היותה מורגלת בשמיעתה בהיותה במרום, כנודע למי שלא יכחיש פשוטן של מקראות ואמיתותן, ומלאכי מרום פותחים את פיהם מברכים משבחים ומפארים, כדרך שנאמר ואשמע קול כנפיהון, ומוצאים אנו אף אצל התינוקות יונקי שדים כי לא ישנו אם לא ישמעו קול הרינה, וכשומעם ינוחו על משכבותם וערבה שנתם לקול הצלצול והנועם הנקבעת בנפשם, וכאשר האדם צולל ומעמיק לקול הצלילים והנגינות הנעימות מאבד שאר החושים ואינו שם על לב לשאר הנאות ולמה שנעשה סביבו.

ועל כן מאחר שהיתה כוונת אחשורוש להחטיא את ישראל על ידי אכילה ושתייה של איסור, חשש שאלו המבנים יערב עליהם הקולות הנעימות וימנעו מלאכול ולשתות, ונמצאת מחשבת הצר בטלה.

משנתה היסוד

יישוב א' - בנגינה אינו כרצון איש ואיש

המהר"ם ש"ף (בסוף חי' לחולין) והמהר"ם עראמה זצ"ל מתרצים שבכל החושים, ריח ראיה מישוש וטעם המציאם אחשורוש בסעודה שכל אחד יתענג באהבתו ובמה שיחפץ, כי מי שאינו חפץ באותם תענוגות יוכל למשוך ידיו הימנו ויחפץ בזולתו, משא"כ חוש הקול כיון שאין כל הדעות שוות ויש ניגונים החביבים על זה ואינם חביבים על אחרים, וכיון שכוונת אחשורוש היתה לעשות כרצון איש ואיש, ומי שלא יחפץ בנגינה וקול הזימרה שבמשתה יהיה לו לרועץ, לכן לא הביא כלי נגינה במשתה.

ובספר יוסף לקח תמה א"כ מה עשה אחשורוש למי שאינו שותה יין וריחו מזיקו, או למי שעניו כהות וראיית הגונים מזיקו, ולפענ"ד לק"מ דשאני ריח היין וראיית הגונים שיכול לסור ולילך לפינה אחרת, משא"כ בזימרה, ועוד חילוק בניהם שקול זימרה שאינו חפץ בה קשה משאר חושים.

יישוב ו'

כלי הזמר של בהמ"ק סימלו את מסירות נפש ישראל שלא לשיר מפני החורבן

בס' אהל משה (פורים עמ' ק"פ) מתרץ כעין זה בשם הג"ר ישראל דנרוביץ שליט"א על פי מה שאמרו חז"ל (מגילה יא:): שאת כלי המשתה הביא אחשורוש מאוצרות בהמ"ק שברשותו, ואילו היה מביא גם כלי זמר היה מוכרח להביא אף מכינורות בהמ"ק, ובכלים אלו לא חפץ אחשורוש שהרי חז"ל (עי' רש"י קידושין סט:): דרשו עה"פ "על נהרות בבל נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון, על ערבים בתוכה תלינו כנורותינו כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה שירו לנו משיר ציון" שנבוכדנצר הרשע ביקש מגולי בבל שישירו לו משיר ציון, וכאשר שמעו זאת הגולים עמדו וקצצו את בהונות ידיהם בשיניהם וענו לו "איך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר" הלא אין לנו אצבעות לפרוט בהן נימי הכינור. נמצא כי במעשה נורא זה של גולי בבל טמונה היתה הקרבה עצמית ומסירות נפש עילאית, שהרי מבחינת ההלכה מותר היה להם לשיר ובודאי שלא היו מצויים לחתוך את בהונות ידיהם, ובכל זאת קידשו שם שמים ולא הסכימו להשמיע את שיר ה' על אדמת נכר, נמצא שכינויות כלי המקדש היו אות למסירות נפשם של בני אותו דור, ומזה התיירא אחשורוש לעורר בפני באי המשתה את הרגש היהודי ולמונעם לאכול בסעודתו של אותו רשע.

יישוב ז' - יזכרו לנגן שירי תועבה והוללות ולא יבואו ישראל

עוד מתרצים שמפני שאחשורוש רצה לעשות כרצון איש ואיש, ממילא אם יביא מנגנים יזכרו לנגן שירי תועבה והוללות ופריצות, כאותם שירי עגבים בדורינו שכל מקורם בסטרא אחרא, ואוי לו למי שנתפס בהן כי נאחו בידי כוחות הטומאה, וכוונת אחשורוש היתה שגם ישראל ישתתפו במשתה, לכן לא הביא כלי שיר שלא להעבירם על דתם באונס, ולעשות כרצון איש ואיש, ולכל אחד ואחד כרצונו.

יישוב ח'

היו גם כלי זמר לסעודתו וזכור רק דבר שיש בו חידוש

המהר"ם ש"ף (בדרושים נחמדים סוף חולין) מתרץ עוד שאכן אין ספק שהיה בסעודתו של אחשורוש כל מיני זמר ושיר, ומי שלא חפץ לשמוע בטלה דעתו אצל כל אדם, והטעם שלא נזכר דבר זה במגילה מפני היות הניגונים וכלי זמר נמצאים בכל סעודות מלכים, ואין גם אחד שלא יתנהג בהם, ולא נזכרו במגילה רק דברים שעשה אחשורוש ממה שלא קדמו לו מלכים אחרים. ומפני כך גם לא נזכרו המאכלים שהאכילם, כי זה דבר פשוט העולה בסעודת כל מלכים, וכן תירץ ביוסף לקח (אסתר א' ו'). וכן פירש מרן רבינו עובדיה יוסף זצוקל"ה בפירושו עמרת זהב על המגילה (חזון עובדיה פורים עמ' רס"ז) וז"ל: יש לפרש שהביא להם גם כלי זמר לנגן בהם, ולשעשע את הקרואים בזימרה, כמו שעושים המלכים לקרואים בבית המשתה שלהם, ורמז לזה "שונים" בגימטריא קטנה "כלי זמר". וכן תירץ מרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל בספר איחיה (עמ' שנ"ד) שלא הזכירו את כל הדברים שהיה במשתה אחשורוש, ואכן היה בו גם כלי זמר.

האדם ומחשבותיו, ומי שמילא כריסו בתורה תשובה ויראת ה' טהורה כך על ידי הנגינה תתעורר ליבו לתורה ולאהבת השי"ת, ומי שמילא כריסו בהבלי העולם על ידי הנגינה תתעורר ליבו לדברי הבל ורעות רוח. וישראל קדושים הם וכשישמעו קול הניגונים יתעורר ליבם לתשובה ואהבת השי"ת ותתבטל כל מחשבתו הרעה להחטיאם.

יישוב ד'

מתוך שיתלהטו אחר הנגינה כבוד אחשורוש יתמעט

עוד נלפענ"ד ליישב בס"ד שאחשורוש ברוב גאוותו התיירא שאם יביא כלי זמרה ונגינה, פן יהיו הכל להוטים אחריה וינחו כבודו וגדולתו כאבן שאין לה הופכין לקול המנגנים והתופים, וישתעשעו בחכמתם, והוא ודבריו ומעשה גדולתו יהיו כאין ואפס, וכמו שמצוי באיזה סעודת שטובי ומומחי המנגנים עושים מלאכתם נאמנה, נאספים קהל רב סביבם של המזמרים ותופסי מלאכת הנגינה והתזמורת ומניחים כבוד בעלי השמחה, וכל זה מפני חוש הקול שהוא דבר נשגב ונעלה.

לא כן תורתנו הקדושה תורת אמת, חמדת הלבבות, עולה גבוה מעל גבוה מעל כל תענוג וחוש אף גבוה מעל הנגינה, וכן ראו עיני ולא זר בהתאסף ראשי עם אלפי בני ישראל בסעודת התן וכלה, והיו כולם להוטים אחרי הנגינה הנפלאה, לקול התופים והמיצלתיים, ועוד כל מיני דברים ערבים שונים ומשונים, אך כאשר נכנס לאולם מופת הדור רבנו הגדול מרן רבינו עובדיה יוסף זצוקל"ה, הניחו כולם את התזמורת וקול המיצלתיים ונדהקו לאחוז בשולי גלימתו ולהתאבק בעפר רגליו, לחזות בפניו הקדושות והטהורות, ולדלות ממנו עוד הנהגות וחכמת התורה, כך למשך שעה תמימה, ותופסי מלאכת הנגינה וכבודם היתה מונחת בקרן זווית, וכן הדבר חזר על עצמו בכל מקום שהופיע.

וכבר ידעת המעשה עם הגאון ר' זלמן מולאוז'ין אחיו של הגר"ח זצ"ל שהזמינו הגר"ח לשמחת שבע ברכות, וזימן לכבודו בעלי מנגנים בהיותה חביבה עליו מאד, וכשהופיע רבי זלמן בטרם החלו המנגנים החל לצלול בים אדירים בשקיעות התורה, וכשהמנגנים הגיעו החלו בכל עוז לערב ניגונים ערבים על אוזניו של רבי זלמן לשמחו ולחזקו, לאחר כשעתיים שסיימו מלאכתם וסרו לביתם, ניעור ר' זלמן מתלמודו ושאל את הגר"ח מדוע עדיין לא באו המנגנים!?! או אז הבין הגר"ח שאחיו ר' זלמן שקע כל העת בלימוד ונשתעשע אך בדברי תורה, ולא שם ליבו לקול הנבל והמיצלתיים.

יישוב ה'

ישראל גזרו על עצמן לא לשמוע קול זמר מפני החורבן

המהר"ם ש"ף (בדרושים נחמדים הנדפס סוף ח' לחולין) מתרץ שסעודת אחשורוש היה בלי אונס, שלא להעביר ישראל על דתם באונס רק מרצונם הטוב, כמו שנאמר "לעשות כרצון איש ואיש" ודרשו רבותינו כרצון מרדכי והמן, והלא ישראל גזרו על עצמם מיום החורבן בשיר לא ישתו יין, ואם היו כלי זמר בסעודתו, לא היו באין ישראל אל המשתה.

למה אחשורוש ביקש תחילה מחכמי ישראל בדוקא שהם ידונו את ושתי?

מתוך כרם יוסף עמ"ס "מגילה"

יש להתבונן על אחשורוש שגדלה מלכותו ומלך על כל העולם כולו מהודו ועד כוש, מפני מה פנה דוקא לחכמים שידונו את ושתי על אשר עשתה ומה לגזור עליה, כמבואר במסכת מגילה, והרי מלך רשע היה, ומדוע לא פנה תחילה לשריו ויועציו?

ביאור א' - אפילו אחשורוש הבין שאין חכם כחכמי ישראל

אך נראה פשוט שגם אחשורוש הגם שהיה רשע, מ"מ דבר זה ידע שחכמי ישראל גדולים בחכמה וידעו להורות הדין ולקלוע אל המטרה שתיטב למלכות אחשורוש, כי אין חכם כחכמי התורה, שאהרי שמלאו כריסם בסברות תוה"ק סברתם נובעת מכח סברת תוה"ק מאירת עינים, וכאילו שכינה בוקעת מגרונם. וכן מצינו עוד באחשורוש שנטל עצה ממרדכי דוקא כאשר לא הסכימה אסתר לגלות מולדתה כדאיתא לקמן (יג.). וע"ע מה שהארכתי בזה (לעיל דף יא.). על הגמ' ברבות צדיקים ישמח העם ובמשול רשע יאנח העם.

ביאור ב' - אם ידונו למיתה אח"כ יוכל לתובעם להקימה לתחיה

ע"ל שאחשורוש שאל לחכמים בדוקא כדי שאם יפסקו להמיתה ואח"כ יחפוץ בה יתבע מהם שיקימוה לתחיה, כי ידע שחכמי ישראל בכחם להחיות מתים, כמו שמצינו לעיל (ז:): שרבה החיה את ר' זירא. והארכתי בזה בסמוך.

ביאור ג' - חשד בחכמי האומות שיתנו עיניהם בה

תלמידי הבה"ח רפאל עטיה נר"ו תירץ שאחשורוש חשש ליתן לשריו או יועציו שידונו את ושתי שמא יתנו עיניהם בה, ויפסקו לסלקה ממלכותה ולגרשה, כדי שאח"כ יקחנה לעצמם כמעשה הגויים, ולכן פנה דוקא לחכמי ישראל כי עם קדוש הוא לה' אלהינו, ומתנהגים בקדושה וטהרה. ומבואר בגמרא שממוכן הוא המן קפץ מעצמו ואמר לאחשורוש שיגזור דינה למות, וקיבל אחשורוש דבריו כיון שראה שלא נתן עיניו בה.

ויעויין בעיון יעקב (יג:): דעת יחידאה שסובר שושתי לא נהרגה ממש, אלא רק סילקה ממלכותה, ואחשורוש גירשה, "והמן הרשע לקחה בלי ידיעת אחשורוש לשפחתו לשמשו". וכבר ידעת שהמן הרשע היה בעל עבירה גדול גם באיסורי עריות, עיין מה שהבאתי בזה לקמן (דף טז.) על דברי הגמ' בא מלאך והפילו עליה, היאך עשה המלאך דבר שקר לכאורה, והלא דובר שקרים לא יכון לנגד עיני. עיין שם וקחנו לכאן. שו"ר שכן איתא להדיא במדרש (פנים אחרים נו"ב פ"ה) עה"פ "ויבא את אוהביו" שהמן היה בעל תאוה ונאף. וכ"כ הרוקח (ה' י"א). אך כגמ' ובראשונים מבואר להדיא שושתי נהרגה, וכמו שהארכתי בזה לעיל (יא:). ובדוחק י"ל שתחילה לקחה המן לשמשו ואח"כ נהרגה, וכ"כ כיו"ב החת"ס שם.

ביאור ד' - מפני שהכמי ישראל לא גוזרים דין מוות בקלות

רבינו חיים בן עטר זצ"ל בחי' ראשון לציון על המגילה ביאר שהטעם ששאל אחשורוש הרשע תחילה לחכמי ישראל, מפני שאחשורוש חס על ושתי שלא יהרגוה, וידע שחכמי ישראל לא יהרגוה בקלות, כי אומות העולם חורצים בקלות לאדם דין מוות, אבל חכמי ישראל חוקרים ודורשים הרבה, וגם לא מצוי שיהרגו. וכן שנינו במכות (ז:): סנהדרין ההורגת אחד בשבוע נקראת חובלנית, רבי אליעזר בן עזריה אומר אחד לשבעים שנה. רבי טרפון ורבי עקיבא אומרים אילו היינו בסנהדרין לא נהרג אדם מעולם. רשב"ג אומר אף הן מרבין שופכי דמים בישראל.

ביאור ה' - הקב"ה מסכים עם חכמי ישראל אפילו שוגגים בהוראתן

בספר עיון מנחם בסוגיין ביאר על פי מה שאמרו בראש השנה (כה). אתם אפילו שוגגין ואפילו מזידין. לכן סמך אחשורוש על חכמי ישראל שאפילו אם ישגו הקב"ה יסכים עמהם שכל מה שב"ד של מטה עושים, ב"ד שלמעלה מסכימים עמהם. כמ"ש בירושלמי (כתובות וסנהדרין פ"א ה"ב) שמסר הקב"ה ענין קביעת החדשים ושנים לב"ד שאפילו הטבע משתנה בקביעותן. שבת שלוש שנים בתוליה חוזרים ובת ג' שנים ויום אחד אין בתוליה חוזרים, ולכן אם קיבל אביה לה קידושין, הבא עליה בסקילה. וכשעיברו ב"ד את השנה נעשית קטנה למפרע וחוזרין בתוליה, וממילא פטור. וסמכו דבריהם עה"פ בתהלים (פרק נ"ז) "אקרא לאלהים עליון לאל גומר עלי", שהקב"ה גומר ומסכים עם הב"ד של מטה שגם הטבע יסכים עמהם. אך תימה לפרש שזו היתה כוונת אחשורוש.

כרם יוסף "מגילה"

אוצר ענק של מאות קושיות ותירוצים
רבים שזורים בפנינים מתוקים

על כל מסכת מגילה, דף דף, 1000 עמודים! עם הסכמותיהם הנלהבות של גדולי הדור

להשיג בחנויות הספרים המובחרות / לבירורים והזמנות 054-84-60007/8 או 02-5373570

ועתה
נדפס מחדש
עם גמרא
מגילה

8 טעמים למצות משלוח מנות

א. התרומת הדשן (סי' קי"א) כתב שתיקנו מצוה זו כדי שיהיה לכל אחד די סיפוקו בסעודת פורים.

ב. הגאון ר' שלמה הלוי אלקביץ זצ"ל בספרו מנות הלוי (פ"ט פסוק ט"ז) כתב שתיקנו להרבות אהבה ואחווה.

ג. הב"ח (סי' תרצ"ה) מבאר שתיקנו כדי להרבות שמחה בעבודת היוצר בין איש לרעהו, וכ"כ הערוך השולחן.

ד. הגאון ר' אלישע גאליקו זצ"ל תלמיד מרן הבית יוסף זצ"ל בפירושו למגילת אסתר. הביאו ידידי הגאון רבי יוסף חיים אוהב ציון שליט"א בספרו עתה באתי וכן כמה מהפירושים דלהלן, שתיקנו משלוח מנות להורות היפך כוונת המן שגזר על ממונונו ושללם לבו, לפיכך רצו חכמים להורות זכר לזה הוראה בממון שיתן איש לרעהו לאכול די סיפוקם והותר.

ה. בחי' ברוך השם (חידושי הש"ס סימן ט') ביאר שתיקנו זכר לימים ההם שלא היה לשום אדם בעלות על ממונו.

ו. הגר"ח מבריסק זצ"ל והחתם סופר (בספרו תורת משה תצוה דף פ"א ע"ד) פירשו שבזמנם לא יכול היה אחד לאכול אצל חבירו, שהיו חשודים ולא היו נאמנים מדין עד אחד נאמן באיסורין, כיון שטענו מודעא רבה ואמרו ליחזקאל נהיה ככל הגויים, והשי"ת השיב ביד חזקה ובחימה שפוכה אמלוך עליכם, ואז היו מוכרחים ואנוסים ונהנו מסעודתו של אותו רשע. אך כשקיימו וקבלו, קיימו למטה מה שקיבלו למעלה ברצון ובשמחה שוב חזרו להיות נאמנים באיסורים, והותרו לאכול כל אחד אצל חבירו, ולזכר זה תיקנו משלוח מנות איש לרעהו. ודפח"ח.

ז. הגרש"ז אויערבך זצ"ל בהליכות שלמה (עמ' של"ז) פירש שבימי אחשורוש עבדו ע"ז לפנים (יב:) ולכן לא יכלו לסעוד זה אצל זה, שכל אחד חשש שמא חבירו עובד ע"ז. ולאחר הישועה שנתגלו כולם באמונתם השלימה חזרו לאכול זה משל זה, ולזכר זה תיקנו מצות משלוח מנות בפורים בכל שנה ושנה. שפי"י.

ח. הגאון ר' שמעון סופר זצ"ל בנו של החת"ס ביאר באגרות סופרים (עמ' נ"ב ג"ג) שכיון שיום פורים בחינתו כיום מתן תורה, (וכמ"ש הדור קיבלוה בימי אחשורוש), לכן תיקנו להרבות בו באהבה ואחווה על ידי משלוח מנות, לחזק האחדות בליבנו שהוא אחד מהתנאים לקבלת התורה, כמו שדרשו חז"ל עה"פ "ויהן שם ישראל" כאיש אחד בלב אחד.

ט. המהריט"ן בפירושו לקח טוב, כתב שכדרך מנהג הלוחמים מלחמות עצומות כשבאים מהמלחמה ונוצחים מחלקים שלל לאוהבים, כמו שמצינו בדוד שאמר "הא לכם משלל אויבי ה'", כך כשגזר המן הרשע להשמיד להרוג ולאבד ושללם לבו, ועתה היתה להם נפשם וקנינם לשלל, לכך היו משלחים מנות איש לרעהו כאילו שללו שלל רב.

מותוך הספר (רב מכר) "כרם יוסף" מגיילה – ועתה נדפס מחדש עם מסכת מגיילה בתחילתו

להאזנה לשיעורי הרב
יוסף ז'י סימן טוב
מזוה"ס "כרם יוסף" על הש"ס
073-371-8053

לצינתוק והאזנה בשידור ז'י:
ז'יז' והקש' #
את השיעורים ז'יז' להוריד
ממערכות "קול הלשון"

בס"ד
בשורה משמזת:
מעכשיו קל וז'יז' לרכוש
בכל רוזבי הארץ!
את כל ספרי המזכר הרב
יוסף ז'י סימן טוב
פונים לאחד מז'יז'יות של "רשת"
אור הז'יז' ובאין במלאי
מבקשים מהמוכר להז'יז' את
הספר מהפצת "יסודי"
הכ'ז'ז'
בקרוב יופיע: הגדה של פסח
"אשכול יוסף"

**למה
לא אומרים
ארור אחשורוש?**

8 תירוצים על שאלה זו ועוד מאות נושאים נפלאים ומרתקים מתוקים מדבש ונופת צופים בספר החדש "כרם יוסף" על כל טסכת מגילה, דף דף / ונדפס בתחילתו גמרא מגילה

ז'יז' אוצר ענק של חידושים ופנינים קושיות ומאות תירוצים 928 עמודים / המודפס וזכר / מחיר מיוחד / 02-5373570 או 054-84-60007 (אחה"צ) קניות במחירי המזלזל

מי שבירך לאבותינו הקדושים הוא יברך וישמור וירומם ויזכיר את כבוד יד'ינו היקרים הזשוכים והזעימים אוהבי התורה ולומדיה אשר להם זכות זכיו אלפי ישראל מר גדעון ז'יסים הי"ו ומר אהרן ז'יסים הי"ו אורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד מתוך בריאות איתנא ונהורא מעליא ושובע שמוזות וכל טוב להם ולכל בני משפחותיהם היקרים והזעימים עיוזי בכלל הברכות יבורך יד'ינו היקר על'ובני ז'יסים הי"ו עין ז'יז'ים היא למזוזיקים בה ותומכיה מאושר העלון יו"ל ובוקדש' לע"ז הוריהם היקרים: סאלם אליה בן מסעודה ז'יל זוריה בת זור'יה ע"ה ולע"ז אזויהם היקר ז'יסים בן זוריה ז'יל ת. ז. ז. ב. ה.

**למה לא מברכים
על מצות
משלוח מנות?**

21 תירוצים בספר "כרם יוסף" עמ"ס "מגילה"!!

ז'יז' אוצר ייחודי ומקיף של קושיות ותירוצים רבים על כל הטסכת שורה ארוכה וז'יז' אוצר ייחודי 1000 עמודים | המודפס טסכת מגילה | מחיר מיוחד | 02-5373570 או 054-84-60007/8

כרם יוסף "מגילה"

אוצר ענק של מאות קושיות ותירוצים רבים שזורים בפנינים מתוקים

על כל מסכת מגילה, דף דף, 1000 עמודים! עם הסכמותיהם הנלהבות של גדולי הדור להשיג בחנויות הספרים המובחרות / לבירורים והזמנות 054-84-60007/8 או 02-5373570